

σαγηνεύθη ὡς ἡ μυῖα ἡ πίπτουσα ἐντὸς μελίτος. Ἡ καρδιά του ἐπληρώθη εὐγνωμοσύνης· βαθμύδον δὲ ἡ εὐγνωμοσύνη ἐκείνη μετεβλήθη εἰς ἀγάπην, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ ἀγάπη ἐγένετο αὐτῷ ἕξις. Ὅθεν τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας διήρχετο εἰς Βωμπέρ, ἐκεῖ ἐγευματίζεε τρὶς τῆς ἐβδομάδος· ἐκεῖ καθ' ἑκάστην πρωΐαν ἐσταμάτα πορευόμενος εἰς τοὺς ἀγρούς του, τὴν δὲ ἐσπέραν ἐπανήρχετο πάλιν ἵνα δμιλήσῃ περὶ τοῦ Βερνάρδου του καὶ περὶ τῶν νέων τῆς ἡμέρας, τῶν ἐπασχολούντων ζωηρῶς τὰ πνεύματα. Ἐὰν δὲ ἡ ἐσπέρα ἦτο αἰθρία, προσέφερε τὸν βραχιονά του τῇ κυρίᾳ Βωμπέρ καὶ ἤρχετο νὰ περιπατήσῃ μετ' αὐτῆς εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Κλαίν. Ἐκαστος δύναται νὰ φαντασθῇ τὴν ἡδονὴν τοῦ Σταμπλῆ, ὅτε ἐκράτει εἰς τὸν βραχιονά του τὸν βραχιονά τῆς βαρωνίδος καὶ συνωμίλει ἐν οικειότητι μετ' αὐτῆς· εἰς τὰς ὄχθας ἐκείνας, ἔνθα τὸσάκις ἐχαιρετήθη διὰ λιθοβολισμῶν, ἀπελάμβανε νῦν μέρος τι καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν χαιρετισμῶν, οὓς ἀπέδιδον εἰς τὴν σύντροφόν του, εἶναι δὲ ἀληθέστατον, ὅτι ἀντανάκλασις τις τῆς ὑπολήψεως, ἣν ἔχαιρεν ἡ ἀριστοκρατικὴ ἐκείνη κυρία, ἔφθανε μέχρις αὐτοῦ· καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπνέεται του τὸν ἐκλεπτον μὲν καὶ νῦν ἀλλὰ τὸν ἐσέβοντο περισσώτερον. Ἐν ἐνὶ λόγῳ πρέπει νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν τετριμμένην παρομοίωσιν τῆς δάσεως ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου, ὅπως περιγράψωμεν ἐν ὀλίγαις λέξεσι τὸ τί ὑπῆρξεν ἐν μέσῳ τοῦ Ἰλιβεροῦ βίου τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου ἡ μαγικὴ ἐμφάνισις τῆς βαρωνίδος Βωμπέρ. Τὸ φθινόπωρον τοῦ βίου του ἐφωτίσθη ὑπὸ ἡδέας τινὸς λάμψεως, ἡ υγεία του ἐστερεώθη, τὸ ἦθός του ἐφαιδρύνθη, ὁ δὲ χαρακτήρ του, ὁ ἐξηρηθισμένος ὑπὸ τῆς θλίψεως, ἀνέκτησε πάλιν τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἀγαθότητα. Ἀλλὰ τὸ μέγιστον ἀγαθόν, ὅπερ ἀπέφραεν αὐτῷ ἡ σχέσις αὕτη, ἦτο ὅτι ἐπανεκτίσθη τὴν εἰς ἐαυτὸν ὑπόληψιν, ὅτι ἠσθάνθη ἐαυτὸν ἠθωμένον ἐνώπιον τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὀφθαλμῶν. Οὕτως ἡ τεταραγμένη συνειδήσις του καθησύχασε, καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τῆς εὐτυχοῦς ἐκείνης φιλίας ἀνήγειρε πάλιν τὴν κεφαλὴν καὶ ἐν φαιδρότητι ἀπέλαυε τοῦ πλοῦτου του.

[Ἐπιτετα συνήθεια]

ΑΡΣΙΝΟΗ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς «Ἐταιρίας τῶν φυσιοφῶν» τοῦ Βερολίνου δημοσιεύονται δύο ἐξ Ἀθηνῶν ἀξιόλογοι ἀνακωνώσεις τοῦ κ. Θ. Δε-Μελδράχ, ὡν μετάφρασιν εὐχαρίστως καταχωρίζομεν ἐνταῦθα. Σ.τ.Δ.

Α'.

Ο ΚΑΝΘΑΡΟΣ

τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ.

Αἱ ἑλληνικαὶ ἐκκλησίαι καὶ οἱ ναῖσκοι οἱ ὠκοδομημένοι ἐπὶ τῶν κορυφῶν ὄρεων καὶ λόφων εἶναι ἀφιερωμένοι κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὸν προφήτην Ἡλιοῦ, ἐξ οὗ καὶ αὐτὰ τὰ ὄρη ὀνομάζονται συνήθως ἅγιος Ἡλίας ἢ προφήτης Ἡλίας. Οὕτω καλεῖται καὶ ὁ ὑψηλότερος βουνὸς τῆς Σίφου, μιᾶς τῶν Κυκλάδων, «ὁ προφήτης Ἡλίας»,

ἐκ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς παλαιᾶς μονῆς τοῦ ὀμωνύμου ἁγίου, αἵτινες εἶναι ὠκοδομημένοι εἰς τὴν 660 μέτρων ὕψος ἔχουσαν κορυφὴν αὐτοῦ. Ὁ βουνὸς εἶναι ἀπότομος, σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐκ γυμνῶν ἀσβεστοβράχων συνιστάμενος. Ἀνώμαλος καὶ ἐν μέρει μετὰ μεγάλου κόπου τεχνητῶς κατασκευασθεὶς δρομίσκος φέρει διὰ διαφόρων στρωφῶν ἐν σχήματι ζιγζαγ (zig-zag) ἐπὶ τῆς βράχως τοῦ βουνοῦ εἰς τὸ ὕψιστον μέρος αὐτοῦ, ὁπόθεν πρὸς δυσμὰς ἐκτείνεται ἡ κορυφή αὐτοῦ, σχηματιζομένου μικροῦ ἐπιπέδου, ὅπερ καταλαμβάνεται σχεδὸν ὀλόκληρον ἐκ τῶν δύο οἰκοδομῶν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς μονῆς, ἀμφοτέρων ἀπὸ βυζαντινῶν χρόνων καταγομένων. Ἡ μονὴ εἶναι νῦν ἐγκαταλελειμμένη, καὶ μόνον κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἁγίου Ἡλιοῦ (20[1 Αὐγούστου]) γίνεται ἐνταῦθα λειτουργία, καὶ ἤδη ἀπὸ τῆς ἐσπέρας προσέρχονται εὐσεβεῖς προσκυνηταί, ἵνα ἐορτάσωσι τὴν πανήγυριν καὶ ἵνα συμπάγωσιν ἐπὶ τῆς μεγάλης λιθίνης τραπέζης ἐν τῷ παλαιῷ ἐστιατορίῳ. Τὸ γεῦμα δὲ παρατίθεται αὐτοῖς ὑπὸ τῶν μοναχῶν τῆς ἐν τῇ κοιλάδι εὐρισκομένης κυρίας μονῆς, τῆς ὁποίας ἡ μονὴ τοῦ Ἡλιοῦ εἶναι μετόχιον. Ἐπὶ τῶν ἀσφαλῶν ἐγγυρίων ἡμιόνων δύναται τις ν' ἀνέλθῃ ἄνευ κινδύνου τὸν ἀπορρώγα δρομίσκον μέχρι τῆς κορυφῆς, προὔποτιθεμένου ὅτι δὲν καταλαμβάνεται ὑπὸ ζάλης. Ἀνταξία δὲ ὄντως τοῦ κόπου τούτου εἶνε ἡ θαυμασία θέα, ἣν ἀπολαύει τις ἐντεῦθεν ἐπὶ τῆς Σίφου καὶ τῶν πλείστων νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους. Ἡδὴ πρὶν ἐγὼ ἀνέλθω (25 Ἰουλίου) τὸ ὄρος τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ ἐν Σίφῳ, μοὶ εἶχον διηγηθῆ οἱ κάτοικοι τῆς νήσου πολλὰ περὶ μικροῦ τινος χρυσοῦ ἐντόμου (χρυσὸ μαμμουναίσι), τὸ ὁποῖον οὐδαμοῦ ἄλλοθι ὑπάρχει· εἰμὴ εἰς τὰ τεῖχη τῆς παλαιᾶς μονῆς, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἕνεκα τούτου οἱ προσκυνηταὶ ἀποδίδουσιν ἰδίαν τιμὴν. Ἡμῖν λίαν περίεργος νὰ ἴδω τὸ μικρὸν ἔντομον· πράγματι δ' εὗρον ἄνευ κόπου εἰς ὅλας τὰς σχισμὰς καὶ τὰ χάσματα μεταξὺ τῶν παλαιῶν λίθων τῶν παλαιῶν τοίχων τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς μονῆς χιλιάδας ἐνὸς μικροῦ καὶ ὠραίου εἶδους *Chrysomela*. Ὅλα τὰ μικρὰ κοιλώματα εἶναι πλήρη ἐξ αὐτῶν, οὕτως εἰπεῖν, παραγεμισμένα· φαίνονται ὡς νεκρωμένα· ἂν ὄμως τὰ φέρῃ τις εἰς τὸν ἀέρα καὶ τὸν ἥλιον, ἀναζωογονοῦνται ταχέως καὶ φεύγουσι. Τὸ εἶδος τοῦτο δὲν γνωρίζω ἐγὼ· φαίνεται ὅμως ὅτι εἶναι συγγενὲς μὲ τὸ ἐν Ἀττικῇ ὄχι· σπάνιον καὶ ἐπὶ δεινρολιθιάνων ζῶν ὀλίγον μεγαλειότερον εἶδος *Chrysomela Americana* τοῦ Λιναίου¹. Μάτην ἀνεζήτησα τὸν κἀνθαρον τοῦτον ἀλλαχοῦ τῆς νήσου· οὐδαμοῦ ἠδυνήθην νὰ εὗρω ἴχνος αὐτοῦ. Ποῦ λοιπὸν ζῆ καὶ ἀναπτύσσεται ὁ σκόλιξ τοῦ κολεοπτέρου τούτου; διατὶ συναθροίζεται ἀθρόως ἐπὶ τῆς γυμνῆς καὶ ἐρημοφύτου κορυφῆς τοῦ βουνοῦ τοῦ Ἡλιοῦ; μὴ ζητεῖ ἴσως ἐπὶ τοῦ εὐαέρου

1. Ἴδὲ προσθήκην ἐν τέλει τοῦ ἔργου. Σ.τ.Δ.

Ψυχος, ὅπου καὶ κατὰ τὸν Ἰούλιον ἦτο ὀπωσθή-
ποτε ψυχος, καταφύγιον ἀπὸ τοῦ καύσωνος τοῦ
ἡλίου; Εἰς τοιαύτας καὶ ὁμοίας ἐρωτήσεις οὐδεὶς
ἠδύνατο νὰ μοὶ ἀπαντήσῃ καὶ τὸ πρᾶγμα δύνα-
ται τότε μόνον νὰ ἐξακριβωθῇ, ὅταν λάβῃ τις
καιρὸν καὶ χρόνον, ἵνα ποιήσῃται ἀκριβεῖς ἐπιτο-
πίους παρατηρήσεις. Κατὰ τὸ παρὸν ἀρκοῦμαι
ἐγὼ νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν ἐνδιαφερο-
μένων ἐπὶ τοῦ περιέργου φαινομένου. Ἐν τέλει
πρέπει ἀκόμη ν' ἀναφέρω, ὅτι ἀνερχόμενος τὴν ὑ-
ψίστην κορυφὴν τῆς νήσου Πάρου — ὡσαύτως ὁ-
ρος τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ, οὗ τὸ ὕψος ὅμως εἶναι
τὸ πολὺ 500 μέτρων — παρετήρησα πρὸς μεγά-
λην μου ἐκπλήξιν μεταξὺ τῶν λίθων καὶ τῶν τοί-
χων τοῦ ὁμωνύμου ναύστου, εὐρισκομένου παρὰ
τὴν κορυφὴν, τὸ αὐτὸ εἶδος *Chrysomela*, ἀκριβῶς
ὅπως ἐν Σίφῳ ἐν μεγάλῳ ἀριθμῷ ἀτόμων, ἅτινα
ἐπλήρουν ἐν ἡμιτέκῳ καταστάσει τὰ κοιλιώματα
τοῦ τοίχου ἢ μόνῃ διαφορά ἦτο ὅτι ὁ κἀνθάρος
ἐν Πάρῳ δὲν εἶναι τόσον δημοτικὸς ὅσον ἐν Σί-
φῳ, ἴσως διότι τὸν ἐνταῦθα βουνὸν τοῦ προφή-
του Ἡλιοῦ δὲν ἐπισκέπτονται τόσον, οὔτε ἐορ-
τάζεται πανηγυρὶς ἐπ' αὐτοῦ.

Καὶ ἐν Πάρῳ οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ εὔρον ἕγχοις τοῦ
περιέργου κἀνθάρου. Μετὰ τὰ ρηθέντα δὲν εἶναι
ὄλως ἀβάσιμος ἡ ἐπιγραφή τῆς ἀνακοινώσεώς μας.

Προσθήκη.—Κατὰ τὸν καθορισμὸν, οὗ εὐγενῶς
ἐπελήθη ὁ καθηγητὴς κ. Peters, ὁ κἀνθάρος οὗ-
τος, τοῦ ὁποίου ἀριθμὸν ζώντων ἀτόμων ἔπεμψεν
ὁ κ. Χελδράτχ εἰς Βερολίνον, δὲν εἶναι διάφο-
ρος τῆς *Chrysomela Americana* Linn. Ἀνευρέθη
ἤδη ἐν ὅλῃ τῇ μεσημβρινῇ Εὐρώπῃ, ἰδίως εἰς τὰς
παραλίαις τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ διατιᾶ-
ται κυρίως ἐπὶ δενδρολιθάνων καὶ *Lebártaς*. Ἐ-
νεκα δὲ ἐσφαλμένης πληροφορίας τοῦ Fabricius
παρεκινήθη ὁ Διναῖος νὰ δώσῃ εἰς τὸ εἶδος τὸ
ἐπώνυμον «*Americana*».

Β'

Ὁ χρωστικὸς λειχὴν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀρχιπελάγους.
[*Rocella Phycopsis* Ach.]

Ὁ Τουρνεφόρτιος ἐν τῇ «*Relation d'un voyage
du Levant*» (ἐκδ. Lyon I. σελ. 277) ἀναφέρει ἐν
ἐκτάσει καὶ περιγράφει λειχὴνά τινα ἐν ἀφθονίᾳ
παρατηρηθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐν τοῖς βράχοις τῆς Ἀ-
μοργοῦ καὶ τῶν λοιπῶν νήσων τοῦ ἑλληνικοῦ Ἀρ-
χιπελάγους («*Lichen Graecus polypodioides
tinctorius*», Tourn. Coroll. inst. rei herb. 40). Τὸ
μνημονεῦθὲν χωρίον ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς περιη-
γήσεως τοῦ Τουρνεφόρτιου ἔχει ἐπὶ λέξει ὡς ἐξῆς:
«*On travaillait à Amorgos aux manufactures
d'une étoffe qui portait le nom de l'isle de
même que la couleur rouge dont elle était tein-
te. Les tuniques d'Amorgos étaient recher-
chées. On les appellait Amorgis, comme le
lin dont elles étaient tissées.*

Hésychius, Pausanias cité par Eustathe, l'au-

theur du grand Dictionnaire Grec, conviennent
aussi que cette étoffe portait le nom d'Amor-
gos. Il y a beaucoup d'apparence qu'on y em-
ployait, pour le mettre en rouge, une espèce
de lichen très commun sur les rochers de l'isle
et sur ceux de Nicouria.

Cette plante s'y vend encore dix écus le quin-
tal pour la transporter à Alexandrie et en An-
gleterre, où l'on s'en sert à teindre en rouge,
comme nous nous servons de la Puelle d'Au-
vergne. Voici la description de ce Lichen;
je ne crois pas que personne en ait parlé». «*E-
pεται ἡ περιγραφή μὲ τὴν ἐξῆς ἐν τέλει παρατή-
ρησιν*». «*Elle n'est pas rare dans les autres isles
de l'Archipel, mais son usage pour la teinture
n'est connu qu'à Amorgos*».

Κατὰ τὴν ἐπταήμερον ἐν Ἀμοργῷ διαμονὴν
μου (4—10 Αὐγούστου) εἶδον πανταχοῦ ἐπὶ τοῦ
βορείου μέρους τῆς νήσου ἐπὶ τῶν ἐκ σχιστολι-
θων καὶ ἀσβεστολίθων ἀπαρτιζομένων βράχων τὴν
Rocella Phycopsis καλύπτουσαν πυκνότερα
τὰ πετρώματα καὶ τὰ παλαιὰ ἐτι τεῖχη, καὶ δὴ
εἰς τε τὰ πλησιέστερα τῆς παραλίας μέρη, τὰ
ὁποῖα βρέχονται ὑπὸ τῶν κυμάτων, καὶ εἰς τὰς
ράχεις τῶν λόφων καὶ βουνῶν, οἵτινες ἀνυψοῦνται
καὶ πλέον τῶν 1000 ποδῶν ἄνω τῆς ἐπιφανείας
τῆς θαλάσσης. Ὅτι ὁ λειχὴν οὗτος πρὸ 180 ἐ-
τῶν ἦτο πολὺτιμον ἐμπόρευμα ἐξαγωγῆς, καὶ ἐ-
χρησίμους πρὸς βαφὴν οὐδεὶς πλέον ἐγνώριζεν ἐν
τῇ νήσῳ. Οἱ κάτοικοι καλοῦσιν αὐτὸν νῦν *γλιρ-
τῖα τῆς πέτρας*, ὅπερ σημαίνει περιῖπου τὸ ἐξά-
φρισμα ἢ ἀπόφλεγμα αὐτῆς.

Καὶ ὁ Sibthorp εὔρε τὸν αὐτὸν λειχὴνα, καὶ
δὴ μόνον «*in Amorgi insulae rupibus*», κατὰ
Smith Prodr. Fl. Gr. p. 318, (ὑπὸ τὸ ὄνομα
Rocella tinctoria). Δυνάμεθα δὲ χωρὶς δισταγ-
μοῦ ν' ἀναφέρωμεν καὶ τὸ ἐξῆς χωρίον τοῦ Θεο-
φράστου εἰς τὸν ἡμέτερον λειχὴνα. «*Καὶ ἐν Κρήτῃ
» δὲ φύεται (δηλ. ἕτερον φύκος ἢ τὸ πρὸ μικοῦ
» ἀναφερθὲν πόντιον γῦκος) πρὸς τῇ γῇ ἐπὶ τῶν
» πετρῶν πλείστον καὶ κάλλιστον ᾧ βάπτουσιν
» οὐ μόνον τὰς ταινίας, ἀλλὰ καὶ ἔρια καὶ ἱμά-
» τια, καὶ ἕως ἂν ἢ πρόσφατος ἢ βαφὴ πολὺ καλ-
» λίων ἢ χροὰ τῆς πορφύρας. Γίνεται δ' ἐν τῇ
» προσθέρῳ καὶ πλείον καὶ κάλλιον. . . » (Θεόφρ.
ἱστορ. III 6, 5). Ὅσαύτως καὶ τὸ χωρίον τοῦ Διο-
σκουρίδου (*Mat. med.* 4, p. 98). «*Φῦκος (θα-
» λάσσιον) τὸ δὲ λευκὸν (tertiarium candidum) φυό-
» μενον δ' ἐν Κρήτῃ πρὸς τῇ γῇ εὐανθὲς ἄγαν καὶ
» ἄσηπτον*». Τὸ χωρίον εἶναι ὡς βλέπομεν ἐν
μέρει κατὰ λέξιν ἀντιγεγραμμένον ἀπὸ τοῦ Θεο-
φράστου, ἀναφέρεται δὲ εἰς τὴν ἡμετέραν «*Roc-
cella*» καὶ ὄχι εἰς τὴν «*Chondria obtusa*» Ag.
ὡς φρονεῖ ὁ Sprengel (*Comment.* p. 617). Ὁ
Sprengel ἐπλανήθη, ὡς φαίνεται, ἐκ τοῦ ἐπιθέ-
του *θαλάσσιον* (ὅπερ ὅμως κυρίως ἀναφέρεται μὲ-
νον εἰς τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον εἶδος τῶν ἀπα-*

ριθμημένων ειδῶν : 1) «Τὸ μέντοι αὐτοῦ πλατὺ» καὶ 2) «τὸ δὲ ὑπόμνηκες καὶ φοινίσσον» καὶ ἐσκέφθη μόνον περὶ θαλασσίου φύκου, μὴ προσέξας εἰς τὴν ῥητὴν παρατήρησιν ὅτι αὐτὸ τὸ εἶδος τοῦ φύκου εἰς τὴν σπεραὴν ἐπὶ βράχων, πρὸς τῇ γῇ ἐπὶ τῶν πετρῶν, φύεται. Ὁ Lenz ἐν τῇ φυτολογίᾳ αὐτοῦ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων (σελ. 747) σφάλλεται ἀναφέρων πλὴν τοῦ Κρητικοῦ χερσαίου φύκου καὶ τὸ θαλάσσιον, περὶ οὗ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ μνημονευθέντι χωρίῳ ἀναφέρει («τὸ δὲ πόντιον φύκος ὃ οἱ σπογγιεῖς ἀνακολυμβῶσι πελάγιον») εἰς τὴν *Roccella tinctoria*, ἃν καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοφράστου διακρίνονται ὀρισμένως δύο εἶδη.

Ἐγὼ αὐτὸς εὗρον πρὸ πολλῶν ἐτῶν τὴν «*Roccella*» ἐπὶ τῆς νήσου Κρήτης ἐν ὁμοίαις περιστάσεσιν ὅπως ἐν Ἀμοργῷ, δηλ. πάντοτε ἐν τῇ βορείῳ παραλίᾳ, ἐν τῇ προσδόρρῳ ὡς ἐπιτυχῶς λέγει ὁ Θεόφραστος¹. Συνέλεξα ταύτην καὶ ἐπὶ τῆς νήσου Ῥόδου². Ὁ Fraas (*Flor. Class. pag. 318*) εὗρε τὸν λειχῆνα εἰς Θήραν, συχνότατα δὲ ἀπαντᾷ ἐπὶ τῆς νήσου Μυκόνου καὶ ἐν Πύλῳ τῆς Μεσσηνίας κατὰ τὸν Bory, ὅστις καὶ πρῶτος ἔδωκε τὴν ὀρθὴν ἐξήγησιν εἰς τὰ μνημονευθέντα χωρία τοῦ Θεοφράστου καὶ Διοσκουρίδου³. Ὁ Πλίσιος οὐδὲν νεώτερον περὶ τούτου ἀναφέρει ἀκολουθῶν ἀπλῶς τὸν Θεόφραστον.

Θ. ΔΕ ΧΕΛΔΡΑΙΧ.

[Μετάφρασις Ο. Α. Ρ.]

Ἐκδρομῇ

Εἰς τὰς Παγωμένας Θάλασσας

κατὰ τὸν 1^{ον} αἰῶνα.

Λήγοντος τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος, οἱ Ὀλλανδοὶ δὲν ἦσαν εἰσέτι εἰς θέσιν νὰ διαγωνισθῶσι κατὰ θάλασσαν πρὸς τοὺς Ἰσπανοὺς καὶ Πορτογάλλους, ὅπως ἀποθῶσι κύριοι τοῦ ἐμπορίου τῶν Ἰνδιῶν. Συνέλαβον ὅθεν τὴν ἰδέαν νὰ ἐπιζητήσωσι νέαν ὁδὸν διὰ τῶν ἀρκτικῶν θαλασσῶν, δι' ἧς νὰ φθάσωσι ταχύτερον εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας καὶ Κίνας. Ἐταιρία τις ἐμπόρων Ὀλλανδῶν ἐνεπισεύθη τὴν ριψοκίνδυνον ταύτην ἐπιχειρήσιν εἰς πεπειραμένον τινὰ ναύτην, ὀνομαζόμενον Barendz, ὅστις τὴν 6 Ἰουνίου 1594 ἀνεχώρησε μετὰ δύο μεγάλων πλοίων ἐκ τῆς νήσου Texel καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸν πόλον.

Τὸ πλοῖον, ὅπερ ὁ ρηθεὶς ναυτικὸς ἐκυβέρνα, ἔφθασε μέχρι τῆς βορείας ἄκρας τῆς Νέας Ζέμπλης, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ὀλλανδίαν. Τὸ δὲ ἄλλο ἔλαβε τὴν γνωστοτέραν ὁδὸν τοῦ πορθμοῦ τοῦ Waigatz, προὐχώρησε διὰ μέσου τῶν πάγων τοῦ κόλπου τοῦ Kara, καὶ ἐξῆλθεν εἰς ἀνοικτὴν καὶ

γλαυκὴν θάλασσαν, ὁπόθεν ἀνεκάλυψε τὴν ρωσικὴν ἀκτὴν, ὑποτρεπομένην νοτιοανατολικῶς. Ἡ τοιαύτη τῆς ἀκτῆς διεύθυνσις ἐπιστοποιεῖ, ὅτι τὸ πλοῖον εἶχεν ἤδη παρακάμψει τὸ ἀκρωτήριο Tabis, τὸ σημειωθὲν ὑπὸ τοῦ Πλινίου ὡς ἀποτελοῦν τὴν βορείαν ἄκραν τῆς Ἀσίας. Ἐπομένως ἐνόμισαν ὅτι ἠδύναντο μετὰ βραχυσίαν θαλασσοπλοῖαν νὰ φθάσωσι εἰς τοὺς ἀνατολικούς καὶ μεσημβρινούς λιμένας τῆς ἠπείρου.

Ἦγνόνουν ἐν τούτοις ὅτι καὶ πέραν τοῦ κόλπου τοῦ ποταμοῦ Obi ἡ Ἀσία ἐκτείνεται ἔτι κατὰ ἑκατὸν εἴκοσι μοίρας πρὸς ἀνατολὰς ἐν τῷ πολικῷ κύκλῳ. Ἡ εἰδήσις τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης κομισθεῖσα εἰς Ὀλλανδίαν διήγειρε μεγάλην χαρὰν. Ἐξ μεγάλα πλοῖα, ἐξοπλισθέντα πάραυτα, ἐφορτώθησαν μετὰ πραγματείας προωρισμένας νὰ πωληθῶσι εἰς τοὺς κατοίκους τῶν Ἰνδιῶν. Μικρὸν πλοῖον ὄφειλε νὰ συνοδεύσῃ τὸν στολίσιον τοῦτον, μέχρις οὗ ἤθελεν ὑπερβῆ τὸ νομιζόμενον ἀκρωτήριο Tabis, καὶ εἶτα ἐπιστρέψῃ ὅπως ἀναγγεῖλη τὸ γεγονός. Οὕτω ὁ στόλος ἀνεχώρησε δυσυχῶς ὅμως τὴν φορὰν ταύτην ὁ πλοῦς οὐδόλως ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς συλληφθείσας προσδοκίας. Τὰ Ὀλλανδικὰ πλοῖα εὗρον τὸν πορθμὸν τοῦ Waigatz περιφραγμένον ἐκ τῶν πάγων, ἀφοῦ δὲ μάτην προσεπάθησαν νὰ ἀνοίξωσι δίοδον, ἐπανεκάμψαν εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν.

Μετὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην τὸ γενικὸν τοῦ Κράτους Συμβούλιον ἠρήνηθη νὰ συντελέσῃ πλεόν εἰς τὰς ἀπαιτούμενας δαπάνας νέου πλοῦ, ὑπέσχετο ὅμως ἀμοιβὴν εἴκοσι πέντε χιλιάδων φλωρινίων εἰς ὄντινα ἤθελεν ἐκτελέσει τὴν ἐπιχείρησιν. Ἄλλ' ὅμως οἱ πολλοὶ δὲν ἀπεθαρρύνθησαν. Ἡ ἀνωτάτη ἀρχὴ τοῦ Ἀμστελοδάμου ἐναύλωσε δύο πλοῖα, παρέλαβε τολμηροὺς ναύτας, πάντας σχεδὸν ἀγάμους, ἵνα μηδόλως ἢ ἐνθύμησις τῆς οἰκογενείας ἐξασθενῇ τὸ θάρρος αὐτῶν ἐν μέσῳ τῶν κινδύνων, καὶ ἀνέθηκε τὴν διοίκησιν τῆς ἐκστρατείας τῷ γενναίῳ πλοιαρχῷ Heemskerck. Τὰ δύο ταῦτα πλοῖα ἀπῆραν τὴν 18^{ην} Μαΐου 1596. Ὁ Barendz ἦτο κυβερνήτης τοῦ ἑνὸς, ὁ δὲ van de Rijn ἐπιοίαρχε τοῦ ἑτέρου.

Κατ' ἀρχὰς μὲν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συμφωνήσωσι ὅποιαν ὄφειλον νὰ τραπῶσι ὁδόν. Ἄλλ' ὁ Barendz ἐπέισθη τέλος ὑπὸ τοῦ Rijn νὰ σπεύσῃ πρὸς βορρᾶν, ἀντὶ νὰ διευθυνθῶσι βορειοανατολικῶς, καὶ διευθύνθησαν πρὸς ἄρκτον. Οὕτω δὲ ἐφθασαν εἰς τὴν 74^{ην} μοῖραν βορείου πλάτους, πλησίον μικρᾶς νήσου ἣν ὀνόμασαν *vijser land* (beereiland) εἰς ἀνάμνησιν πολυῶρου μάχης, ἣν ἠναγκάσθησαν νὰ συνάψωσι κατ' ἀγέλης ἄρκτων.

Περίξ αὐτῶν οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπον εἰμὴ ὑψηλοῦς καὶ ἀποτόμους ὄγκους πάγων, οἵτινες ἐφαίνοντο περικλείοντες πανταχόθεν τὴν θάλασσαν. Οὐχ ἤτον ἐξηκολούθησαν πλεόντες πρὸς βορρᾶν, τὴν δὲ 19 Ἰουνίου ἀνεκάλυψαν χώραν, εἰς ἣν ἔδωκαν

1. Προβλ. Heldreich, *Flore de Crète in Raulin. Descript. phys. de l'île de Crète*, pag. 890.

2. Heldreich *Plant. exsicc. ann. 1845, n° 451. bis.*

3. Προβλ. *Flore du Peloponèse et des Cyclades*, pag. 72 (sub *Roccella tinctoria* Ach.).